

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 11-06-13382

תיק חיצוני:

1

בפני כב' השופטת ג'מילה ג'בארין כליפה

תובעת-מבקשת

א.ב.ח. (קטינה)
באמצעות אמה א.ב.ח.

נגד

ש.ש.ב.ח.

נתבע-משיב

2

החלטה

3

4

5 בפני בקשת המבקשת (להלן: "התובעת") למסירת כתב תביעה למזונות ומדור לעו"ד עשרת המייצג
6 המשיב בהליך. מאידך, בקשת המשיב(להלן: "הנתבע") למחיקת התובענה מחמת חוסר מעש עקב אי
7 ביצוע המצאה כדין של כתב התביעה לידיו.

8

9 גדר המחלוקת, האם בגדר התביעה בוצעה המצאה למשיב המתגורר בחו"ל, והאם ניתן למסור כתב
10 התביעה לב"כ המשיב אשר מייצגו בהליכים משפטיים אחרים?

11

12

רקע והליכים קודמים

13

14 1. הצדדים נישאו זל"ז כדמו"י ביום 19.06.2008 (להלן: "בני הזוג"), ומנישואין אלה נולדה
15 להם הקטינה א', ילידת 10.09.09 (להלן: "הקטינה").

16

17 2. נישואין אלה לא עלו יפה, והשלום לא שרר במעונם של בני הזוג. כיום, בני הזוג גרים בנתק
18 גיאוגרפי מוחלט. המבקשת, מתגוררת בישראל, יחד עם הקטינה. ואילו המשיב מתגורר
19 בנפרד, בארצות הברית. בין הצדדים מתקיים הליך גירושין בביה"ד הרבני. כמו כן, מונחת
20 בפני בקשה להסדרי ראייה בין משפחת המשיב - תושבי ואזרחי המדינה לקטינה.

21

22 3. המשיב הגיש בעבר תביעה לבית משפט זה על פי חוק אמנת האג (החזרת ילדים חטופים),
23 התשנ"א – 1991, במסגרתה טען כי יש להורות על החזרת הקטינה לארה"ב. ההליך נדון
24 תחילה בפני בית משפט זה, ובהמשך בפני שתי ערכאות ערעור. ביהמ"ש העליון דחה את
25 התביעה להחזרת הקטינה לארה"ב לפי אמנת האג.

26

27 4. תביעה קודמת למזונות ומדור הקטינה הוגשה ביום 10.10.2010 (תמ"ש 10-10-18042,
28 להלן: "התביעה הראשונה"). ברם, ביום 2.2.11 הורה בית המשפט, על מחיקתה לאור
29 תוצאות פסק הדין אשר קיבל התביעה להחזר הקטינה לפי אמנת האג. לאחר החלטת בית

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 11-06-13382

תיק חיצוני:

- 1 המשפט העליון כמפורט לעיל וכפועל יוצא מכך, הוגשה בשנית תביעה למזונות ומדור
- 2 הקטינה (להלן: "התביעה השנייה").
- 3
- 4 5. התביעה השנייה נשוא בקשת המבקשת, הוגשה ביום 9.6.11, בד ובד עם זו האחרונה,
- 5 הוגשה בקשה למתן היתר המצאתכתבי בי-דין לחו"ל, וביום 12.06.11 ניתנה החלטה ע"י
- 6 ביהמ"ש המאשרת המצאת כתב התביעה מחוץ למקום השיפוט.
- 7
- 8 6. ביום 14.08.11, הוגשה בקשה למסירת כתב התביעה לב"כ המשיב דאז (עו"ד מאיר בן
- 9 חיים), שייצג את המשיב בביה"ד הרבני, ובהמשך לבקשה זו ותגובת האחרון, הורה בית
- 10 המשפט בהחלטתו מיום 13.11.11, כי ההמצאה לב"כ המשיב דאז, די בה כדי לצאת חובת
- 11 ההמצאה למשיב וכן פסק מזונות זמניים.
- 12
- 13 7. ביום 31.01.12, ביטל בית המשפט את החלטתו מיום 13.11.11. וכן, הורה להמציא את כתב
- 14 התביעה בהתאם לתקנה 500(5), 500(7) לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984 (להלן:
- 15 "תקנות סד"א"), בהתאם לכתובת שמסר המשיב בהליך.
- 16
- 17 8. ביום 03.07.12, נתן בית המשפט פסק דין בעניין מזונות הקטינה לחובת המשיב, וציין כי
- 18 בוצעה המצאה של כתב התביעה כדין בהתאם לתקנה 480 לתקנות סד"א.
- 19
- 20 9. ביום 01.08.12, הוגשה בקשה לביטול פסק הדין על-ידי המשיב (כותרת הבקשה שהוגשה
- 21 "בקשה לביטול פסק דין שניתן בהעדר הגנה ובמעמד צד-אחד בשל אי המצאת כתב
- 22 התביעה"). יצוין, כי הבקשה לעיל, לרבות אחרות שלא אוזכרו, הוגשו על-ידי המשיב, עת
- 23 שאינו מיוצג.
- 24
- 25 10. ביום 05.02.13, המציא ב"כ המשיב, עו"ד אלן עושרת, יפוי כוח לתיק המזונות, וביום
- 26 06.02.13, המציא יפוי כוח נוסף, אשר בזה האחרון, השליחות צומצמה ו/או תוקנה לבקשה
- 27 לביטול פס"ד (בתביעת המזונות) וכן בבקשות לביזיון ביהמ"ש.
- 28
- 29 11. ביום 25.02.13, ניתנה החלטה ע"י בית המשפט המורה על ביטול פסק הדין בענין המזונות
- 30 מיום 03.07.12, בהסתמך על הסכמת ב"כ התובעת שניתנה בתגובתה מיום 21.02.13.
- 31
- 32 12. בהחלטתו מיום 18.03.13, הורה בית המשפט כי יהא על התובעת להמציא את התביעה
- 33 למשיב בהתאם לכתובת שמסר, היות וב"כ המשיב ייצג את המשיב בהליך של ביטול פס"ד
- 34 בלבד.
- 35
- 36 13. ביום 10.06.13, הוגשה בקשה על-ידי המבקשת, למתן הוראות מביהמ"ש, בעניין דרך
- 37 המצאת כתב התביעה למשיב. המותב דאז, הורה בהחלטתו מיום 31.07.13, "התובעת תפעל
- 38 כפי הבנתה לשם המצאת התביעה לנתבע וזאת בשים לב להחלטות שניתנו בעבר".
- 39
- 40 14. ביום 03.9.13, הוגשה בקשה על-ידי המשיב, למחיקת כתב התביעה מחוסר מעש. ביום
- 41 16.09.13, 22.10.13, העביר זה האחרון, שתי בקשות נוספות בהתאמה. (בקשות 34,35,36).

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 11-06-13382

תיק חיצוני:

15. ביום 16.1.14, הוגשה הבקשה שבנדון למסירת כתב התביעה למזונות לב"כ המשיב, וביום 17.3.2014 הוגשה תגובה מטעם עו"ד אלן עשרת המתנגד לבקשה.

16. למען הסר ספק יוער, כי לא נעלמה מעיני אף בקשה בתיק דנן, אף אם זו אינה מאוזכרת לעיל.

עמדת המבקשת

17. כל ניסיונותיה של המבקשת למסור את התביעה למשיב עלו בתוהו והמשיב מתחמק מקבלת הדואר.

18. יש לאשר המצאת התביעה לעו"ד אלן עושרת, מכוח תקנה 477 לתקנות סדר הדין האזרחי אשר ייצג את המשיב בבקשה לביטול פסק הדין בתיק זה וכן מייצגו בתיקים נוספים, בבית המשפט העליון, בבית משפט השלום בנצרת, בבית המשפט לענייני משפחה ובבית הדין הרבני. מדובר בעניינים חופפים ומשיקים לענייננו ונובעים כולם מן הסכסוך המשפחתי. כאשר המשיב נמצא בקשר רצוף עם עו"ד כמתבקש ממצבת התיקים בהם הוא מייצג, כך שמתקיימים יחסי עו"ד לקוח.

19. מדובר בתביעת מזונות של קטינה, המשיב מודע לקיומה של התביעה והוא אף מחזיק בהעתק ממנה, והפסיקה התירה להמציא כתבי טענות ע"י כלל הידיעה.

20. מדובר בתביעת מזונות קטינה שתלויה ועומדת כשנתיים וחצי, ולא יתכן שטענות של ביצוע מסירה כדין או לא יחסמו דיון בתביעה.

עמדת המשיב

21. המבקשת או ב"כ התרשלה ולא ביצעה המצאה כדין של כתב התביעה על אף הזמן הרב שחלף מאז הגשת התביעה ומיום ביטול פסק הדין בהעדר.

22. עו"ד עשרת אינו מייצג את המשיב בהליך הנוכחי ויפוי הכוח שהוגש לתיק מוגבל לבקשה לביטול פסק הדין שניתן בהעדר המשיב בתיק זה.

23. המותב הקודם נתן החלטה ביום 18.3.2013, כי מאחר ועו"ד עשרת ייצג את המשיב רק בהליך של הבקשה לביטול פסק דין הרי שיש להמציא התביעה לידי המשיב, והמבקשת לא ערערה על החלטה זו. המבקשת חוזרת על אותה בקשה תוך הסתרת ההליך הקודם והדבר מהווה הטעיה וערעור שלא כדין על החלטות שניתנו.

24. המבקשת מטעה את בית המשפט ומונה הליכים בהם עו"ד עשרת אינו מייצג את המשיב, כי אם אביו ובני משפחתו.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 11-06-13382

תיק חיצוני:

25. על פי הפסיקה המאוחרת והמחייבת, לא ניתן להמציא כתב תביעה חדש לעו"ד המייצג את הנתבע בהליכים אחרים. עו"ד עשרת מפנה להלכת זדה בע"מ 1378/07, ולפסקי דין נוספים.

26. בעניין כלל הידיעה, לטענתו, המבקשת מפנה לפסקי דין העוסק במניין הימים להגשת ערעור ולא בהגשת כתב תביעה ראשון לידי הנתבע.

דיון והכרעה

הסמכות הבין-לאומית בתובענות למזונות ולמדור

27. הסמכות הבין-לאומית של ביהמ"ש לענייני משפחה לדון בתובענות למזונות ולמדור של הקטינה המתגוררת בארץ, שהאב מתגורר מחוץ לישראל, נקנית מכוח 500(5), 500(7) לתקנות סד"א. אלו זכו לפרשנות מרחיבה בכל הנוגע לתביעת מזונות של הקטין ופורשו כמאפשרות המצאה מחוץ לתחום לשם קניית סמכות בין-לאומית גם שהקטין מתגורר בישראל, ואילו האב מחוץ לגבולות המדינה. (שאול שוחט ודוד שאוה **סדר הדין בבית משפט לענייני משפחה** 185 (תשי"ע – 2009)).

28. בענייננו, מאחר והמשיב מסר כתובת מדויקת בחו"ל להמצאת כתבי בי-דין (כתובת המצוינת על-גבי כתבי טענותיו), ועת עסקינן בתביעת מזונות קטינה השוהה בארץ, על יסוד אלה, ניתן היתר המצאה מחוץ לגבולות המדינה כדין, ולביהמ"ש הסמכות לדון בתובענה.

המצאת כתב בי-דין מחוץ לגבולות המדינה – הדרך הראויה להמצאת כתבי בי-דין

29. כאשר הנתבע מתגורר בחו"ל נדרשת התובעת לשאת בנטל כפול לצורך ניהול תביעתה כנגד נתבע כזה אשר מקום מושבו הקבוע בחו"ל: ראשית, על התובע לקבל היתר המצאה אל מחוץ לתחום השיפוט בהתאם לאחת מהעילות הקבועות בתקנה 500 לתקנות סד"א. שנית, נדרש בית המשפט לתנאי השני הוא המצאת כתב בי דין לנתבע המתגורר בחו"ל בהתאם להוראות הדין בכלל, ובהתאם להוראות בית המשפט בפרט.

30. בהקשר זה יצוין כי ישראל היא צד לאמנת האג, שהינה "האמנה בדבר המצאתם, בחוץ לארץ, של כתבי בי-דין וכתבים שלא מבי-דין בעניינים אזרחיים או מסחריים, על נספחיה, שנערכה בהאג ביום 15 בנובמבר 1965 לרבות הצהרת ישראל על פיה, ואשר נוסחה ניתן בתוספת הראשונה" (סעיף 1 בתקנות המצאת מסמכים לפי אמנת האג 1965, תשל"ו - 1975; להלן: "תקנות אמנת האג" / "האמנה"). (ראה בש"א (מחוזי ת"א) 21088/01 **GNUBREWTHCIL CAL** נ' לינרו לייט בע"מ, תק-מח 2004(3), 8067, 8069 (2004) ובש"א (מחוזי יר') 1685/08 **ספיר נ' ברמן**, תק-מח 2008(2), 1000, 1001 (2008)). לפיכך, ככל שנתבע מתגורר בחו"ל במדינה שהיא צד לאמנת האג - על המצאת כתבי בי-דין לנתבע כזה להיעשות בהתאם להוראות אמנת האג, הנכללות בתקנות אמנת האג ומהוות את התוספת הראשונה לתקנות אלה.

31. בעניין זה צוין כי ישראל כמו גם ארצות הברית, בה מתגורר הנתבע הינם צדדים לאמנת האג הנ"ל. משכך, הריני נדרשת לבירור השאלה האם כתב התביעה דנן, אכן הומצא לנתבע בהתאם להוראות אמנת האג.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 13382-06-11

תיק חיצוני:

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
32. סעיף 10 לאמנה קובע:
"למעט מקום שמדינת היעוד מצהירה על התנגדותה לכך, לא תניח אמנה זו מכשול:
א. **לאפשרות לשלוח במישרין באמצעות הדואר כתבי בי דין לבני אדם הנמצאים בחוץ לארץ**". [ההדגשה שלי – ג.ג.כ.]
כב' השופטת בינייש (כתוארה אז) החליטה בע.א. 6796/97 **ברג נ' ברג** – פד"י נ"ד (1):
"במועד אשרור האמנה, הצהירה ממשלת ישראל כי: מדינת ישראל תביא, בכל הנוגע לסעיף 10 ס"ק (ב) ו-(ג) של האמנה להמצאתם של כתבי בי-דין, אך ורק, באמצעות הנהלת בית המשפט... הנה כי כן... מדינת ישראל לא ראתה להסתייג מהמצאה בהתאם לאמור בסעיף קטן 10(א) קרי המצאה באמצעות הדואר". אשר על כן, ההמצאה שנעשתה במקרה שלפנינו באמצעות הדואר נעשתה כדין".
33. יתר על כן, בפסיקה מאוחרת של בתי המשפט נקבע כי: "ארה"ב הינה צד לאמנת האג, אולם בניגוד לגרמניה, ארה"ב לא התנגדה להמצאת כתבי בי דין זרים לשטחה באמצעות הדואר". (הע"א 1056/10 **קווי אשראי לישראל שירותים פיננסיים משלימים בע"מ נ' אליעד** (פורסם בנבו, 20.7.2010), פסקה 20 בהחלטה; כן ראו - ע"א (ת"א) 1827/03, **RAYTHEON COMPANY נ' אשבורן חברה לסוכנויות ומסחר בע"מ**, תק-מח 2003(3), 13982 (1.9.2003))
כך שניתן לבצע המצאה לחו"ל באמצעות דואר רשום.
34. הצדדים חלוקים לעניין עצם ההמצאה. מחד, ב"כ המבקשת טוענת, כי בוצעו מספר ניסיונות להמציא את כתב בי-דין, בעוד האחרונים לא צלחו משום שהמשיב סרב לקבל את דבר הדואר מאידך, טוען המשיב, כי ב"כ המבקשת כתבה כתובת שגויה והתרשלה בביצוע ההמצאה עד היום.
35. אין עוררין, כי כתובת המשיב הינה: – XXX
36. מעיון במסמכי התיק עולה כי בוצעו המצאות כדלקמן:
א. משלוח דואר רשום באמצעות דואר ישראל מס' RA286357101IL. סיבת החזרה: UNCLAIMED - מעיון במסמך המצורף מחברת USPS.
ב. משלוח דואר רשום + אישור מסירה באמצעות דואר ישראל מס' RA286357234IL. נשלח ביום 27.9.11 לכתובת המשיב. הדואר חזר לב"כ המבקשת. סיבת החזרה - UNCLAIMED.
ג. משלוח דואר באמצעות חברת שליחים FEDEX מס' 8763 1685 0515. הדואר נשלח ביום 08.02.12.
ד. משלוח דואר רשום + אישור מסירה באמצעות דואר ישראל מס' RA329666080IL. הדואר חזר לב"כ המבקשת ביום 21/11/13. סיבת החזרה - UNCLAIMED.
37. הצדדים חלוקים לעניין המשלוח. מחד, ב"כ המבקשת טוענת כי שלחה למען המשיב שמסר לבית המשפט, ומאידך, טוען המשיב בבקשה מס' 34 (נספח א') ובתגובה לבקשה מס' 37 (נספח 21, 22 ו- 27), כי ב"כ המבקשת שלחה את הדואר לכתובת שגויה.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 11-06-13382

תיק חיצוני:

1 38. לאחר עיון בבקשות השונות, לרבות בנספח ב' שצירפה ב"כ המבקשת בבקשה זו. וכן, מעיון
2 בטענות המשיב באמצעות בא-כוחו, מיום 10.2.13, ויום 03.07.12 אני דוחה את טענות
3 המשיב, לכך שב"כ המבקשת רשמה דואר שגוי. עיינתי בנספחי הבקשה, כתובת המשיב כפי
4 שמסר מופיעה על דבר הדואר.

5
6 39. לאחר שעיינתי במסמכי השבת הדואר השונים, הנספחים המצורפים לבקשה זו, ובטענות
7 הצדדים, אני קובעת כי המבקשת עמדה בדרישת ההמצאה באמצעות משלוח בדואר רשום
8 לכתובת אשר ציין המשיב עצמו.

9
10 40. יצוין, כי כל דברי הדואר נושאים את כתובת המשיב במדויק, כפי שמסר ומופיעה בכתבי
11 טענותיו. בהקשר זה אפנה להחלטת כב' בית המשפט מיום 31.1.12, בלשונה:
12 "רואה להבהיר כאן כי במקרה כזה הואיל והנתבע מסר כתובת מדויקת למשלוח כתבי בי-
13 דין, הרי שהמצאה בדואר רשום לכתובת האמורה תהווה המצאה כדין בהתאם לתקנה
14 480".

15
16 ומיום 30.04.12, בלשונה: "ראה החלטה מיום 31.1.12 לפיה משלוח כתב התביעה בדואר
17 רשום לכתובת שמסר הנתבע תהווה מסירה כדין...".

18
19 41. עו"ד עשרת, ציין כי אי ביצוע מסירה פורמאלית של כתב התביעה, אינו מקנה סמכות
20 שיפוט לבית המשפט. אין חולקים, כי המשיב, על אף טענתו שלא קיבל לידי את כתב
21 התביעה באופן פורמאלי, טענה השגורה בפיו לאורך ההליך, מודע להליכים המתקיימים
22 ולכתב התביעה העומד וקיים, זאת לאור הבקשות והתגובות שהמציא לביהמ"ש זה.

23
24 42. ועל כן במקרה דנא, יש לבחון האם ניתן להחיל את כלל הידיעה כמקרה חריג בהתקיים
25 נסיבות מיוחדות גם על המצאת כתב התביעה.

"גישת ההמצאה" ו"גישת הידיעה":

המסגרת המשפטית

26
27
28
29
30 43. בפסיקת בתי המשפט, נקבעו כללי "הידיעה וההמצאה". פסיקה ענפה קיימת לשתי הגישות,
31 אשר רבים ישבו על מדוכה זו ורבים לשו בעיסה, מי מבין הגישות גוברת או שמא האחרונות
32 משלימות זו את זו.

33
34 44. לגישת "הידיעה" יש צורך להוכיח כי נתקיימה ידיעה בפועל קרי, ידיעה של מלוא הפרטים,
35 ידיעה שאינה שנויה במחלוקת וידיעה ממשיית ורלבנטית. ככל שקיים ספק בשאלת
36 "הידיעה" אין להתבסס עליה, ויש למנות את המועדים מעת ההמצאה כדין.

37
38 45. נקבע, כי ניתן לראות את כלל "הידיעה" של פעולה בהליך המשפטי כחריג "לכלל
39 ההמצאה", אשר נועד לאכוף את כללי סדר הדין האזרחי כרוחם ועל-פי תכליתם.

40

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 11-06-13382

תיק חיצוני:

1 46. פסק הדין בעניין סרביאן, עוסק בשאלת היחס שבין "כלל הידיעה" לבין "כלל ההמצאה"
2 (ברע"א 1415/04 סרביאן נ. סרביאן (פורסם במאגרים המשפטיים, 17.10.2004) להלן:
3 "סרביאן").

4 בעניין סרביאן, האירה כבוד השופטת פרוקצ'יה את הסוגיה וציינה כי שני הכללים כלל
5 הידיעה וכלל ההמצאה, חלים למעשה על כל כתבי בי-הדין:
6

7 "אכן, ניתן לראות את כלל "הידיעה" כחריג לכלל "ההמצאה", אשר נועד לאכוף את כללי
8 סדר הדין האזרחי כרוחם, ועל פי תכליתם האמיתית. תכליתם של כללי סדר הדין לקבוע
9 מסגרת דיונית מוגדרת להליכים אזרחיים בבתי המשפט אשר תאפשר פעולה תקינה ויעילה
10 של המערכת השיפוטית תוך שמירה על זכויותיהם הדיוניות של בעלי הדין והבטחת "יומם"
11 בבית המשפט... החובה הקבועה בתקנות לבצע המצאה כדין של כתבי בי-דין לבעלי הדין
12 נועדה להבטיח כי כל שלב וכל פעולה בהליך השיפוטי שהם צד לו יהיו בידעתם, וכי מירוץ
13 התקופה לנקיטת הליך משפטי בידי בעל דין על יסוד אותו כתב בי-דין יחל מעת שהומצא
14 לידיו כדין, שאם לא כן עלולה זכותו הדיונית להיפגע. כלל דיוני זה נועד להגן על זכויותיו
15 הדיוניות של בעל הדין והוא נשמר בהקפדה. יחד עם זאת, אם חרף העדר המצאה כדין
16 כאמור, הגיע כתב בי-הדין בפועל לידי בעל הדין וניתנו בידיו עקב כך מלוא האמצעים לפעול
17 על פיו, הושגה תכלית ההמצאה במלואה בדרך אחרת. בנסיבות אלה, ובמסגרת החובה
18 הכללית לפעול בהליך הדיוני בתום לב, חובה על בעל הדין לפעול במסגרת מגבלות הזמן
19 המוטלות על פי התקנות מאותו מועד שבו תוכנו של כתב בי-הדין הגיע לידעתו. הוא יהא
20 מנוע מהעלאת הטענה כי חרף קיומו של כתב בי-הדין בידיו, וידיעת תוכנו, לא פעל במסגרת
21 המועדים הקבועים בתקנות מחמת אי המצאה פורמלית של אותו כתב...".
22

23 47. לעניין ההמצאה הפורמלית התייחסה כב' השופטת דורנברע"א 8402/03 RAYTHEON
24 COMPANY נ' אשברון חב' לסוכנויות ומסחר בע"מ, (פורסם בתקדין, 2003), כלשונה:
25

26 "אומנם, בפסיקה ובספרות הובעה הדעה, כי הקפדה על קיומן של הדרישות הפורמליות
27 הקשורות לאופן ההמצאה היא תנאי לקיום ההליך בפני בית-המשפט. ראו דברי השופט
28 אליעזר גולדברג ברע"א 324/87 צרצור נ' דלתה (לא פורסם, ניתן ביום 29.5.88) וכן זוסמן,
29 שם, בע' 230. אלא שאין זו הלכה פסוקה, ובמספר פסקי-דין והחלטות של בית-המשפט
30 העליון נקבע כי ניתן לוותר על הדרישות הטכניות הקבועות בחוק ובתקנות אם ניתן
31 להוכיח את ההמצאה בדרך אחרת, ישירה או עקיפה. דעתי היא, כי דרך ההמצאה הינה
32 שאלה טכנית גרידא, ואין בה כדי להשפיע על הסוגיה המהותית של האפשרות לקיים
33 הליך נגד צד, שהוכח כי קיבל בפועל את כתבי הטענות הרלוואנטיים. ראו גם דברי השופט
34 גבריאל בך ברע"א 203/84 יעיש נ' אהרון, פ"ד מ(1) 328, בע' 333-334 ובבג"ץ 34/92 אשקר נ'
35 ראש המועצה המקומית כפר כאבול, פ"ד מו(4) 579, בע' 584, וכן השוו לדברי הנשיא אהרן
36 ברק ברע"א 1113/97 אסמאעיל נ' סלימאן ואח' (ההחלטה לא פורסמה, ניתנה ביום
37 6.4.97). [ההדגשה שלי - ג.ג.כ].
38

39 48. בעניין גולקו ציין ביהמ"ש כי רק כאשר "הידיעה היא מוצקת וברורה, אין להלוס הסתתרות
40 מאחורי אי ההמצאה" (ראה רע"א 7724/04 גולקו נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ (לא
41 פורסם, 4.11.04) להלן: "גולקו").
42
43
44

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 11-06-13382

תיק חיצוני:

49. ראה גם דבריו של כב' השופט רובינשטיין, בעניין רע"א 449/04 **בן אליעזר ואח' נ' בנק המזרחי המאוחד בע"מ - סניף עפולה**, תק-על 2004(4), 2198, בלשוננו:

"אציין, כי ככלל דעתי נוטה, כפי שגם נאמר ברע"א 7724/04 גולקו נ' בנק דיסקונט (טרם פורסם) והאסמכתאות המצוטטות שם לרבות בר"ע 1294/02 תכנית אורטופדיה נ' קופת חולים לאומית (טרם פורסם); בע"מ 4808/04 פלונית נ' פלוני (טרם פורסם), לכך שכאשר ישנה בהירות ראויה באשר להמצאה בפועל, אין להלום הסתתרות מאחורי אי ההמצאה הפורמלית. כלל הידיעה עשוי לגבור במקרים כאלה על נושא ההמצאה הפורמלית, משנוצר מעין השתק. ואולם, במה דברים אמורים, כאשר הידיעה היא מוצקת וברורה, ותנאי הוא שכזאת תהא הידיעה, לא פחות."

50. עו"ד עושרת, הפנה בתגובתו לפסיקת בית המשפט רע"א 11286/05 **זמיר נ' בנק לאומי למשכנתאות בע"מ** (פורסם בתקד"ן, 8.7.2007), לצורך תמיכה בטענותיו כי בפסיקת בתי המשפט העדיפו את גישת ההמצאה ולא ידיעה. דא עקא, בהמשך לאותו פסק דין ביהמ"ש הכיר בחרג לכלל ההמצאה לאור השתק וחוסר תום לב, ובהתקיים נסיבות מיוחדות. כך ציין כב' הרשם י' מרזל בס' 13:

"הכלל הוא, אפוא, לדידי, זה המתמקד בהמצאה כד"ן ולא בידיעה. עם זאת, קיים חריג לכלל זה. יתכנו מצבים מיוחדים בהם ידיעת בעל דין תביא לתחילת מניין הימים, הגם שלא היתה המצאה כד"ן אותה העת. המדובר באותם מצבים מיוחדים בהם תחולנה דוקטרינות שמחוץ לדיני ההמצאה שבתקנות באופן שהתוצאה בכל הקשור למניין הימים, תשתנה." ובהמשך באותה פסקה:

"נראה כאמור כי המשותף למקרים אלו הוא התנהגות לא ראויה של בעל הדין הטוען לפגם בהמצאה, העולה כדי השתק או חוסר תום לב."

51. יוער, כי כללים אלו, יושמו בהתייחס לתקנה 402 לתקנות סדא, לעניין מניין הימים להגשת ערעור. אך הפסיקה הכירה במקרים חריגים, באפשרות של העדפת כלל הידיעה על פני כלל ההמצאה גם בהמצאת כתבי הטענות הראשונים בתיק.

52. עו"ד עשרת, אף הפנה בתגובתו לפסיקת בית המשפט העליון בפרשת זדה (בע"מ 1378/07 **זדה נ' זדה** (פורסם בתקד"ן, 29.04.07)), פסקה ו' לפסק הדין:

"אך כאן המדובר בהמצאת כתב בי דין ראשון – אקט המקנה סמכות שיפוט לבית המשפט, והעובדה שההליך יובא לידיעת המשיב אינה מספיקה ולא כל שכן יפים הדברים ביחס לבעל דין הנמצא מחוץ לגבולות הארץ."

עם זאת, נראה כי כב' השופט א' רובינשטיין ציין בסעיף ז' לפסק הדין:

"בשולי הדברים אציין – כפי שרמזתי מעלה – כי בנסיבות קיימת תחושת אי נוחות ביחס לתוצאה, הבאה על פניה בגדרי מאבק פרוצדורלי. ברם, הדרך פתוחה לכאורה בפני המבקשים – מבלי שאקבע מסמרות – לעתור להמציא את כתבי התביעה למשיב בחו"ל (לפי תקנה 500 לתקנות סדר הדין האזרחי)."

53. יודגש, בפסק דין בעניין זדה, טרם עתר התובע להמציא את כתב התביעה לנתבע בחו"ל לפי תקנה 500 לתקנות סד"א. בעניינו כאמור, התובעת עתרה להמצאת כתב התביעה לחו"ל והמותב דאז נעתר לבקשה עוד ביום 12.06.11, ומאז ועד היום, פרק זמן של כמעט 3 שנים,

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 11-06-13382

תיק חיצוני:

1 נעשו מס' ניסיונות להמצאת דבר הדואר לכתובת אשר מסר הנתבע אך כל פעם דבר הדואר
2 חוזר בהערה "לא נדרש". היינו, עניין זדה שונה בנסיבותיה במקרה דנא.
3

4 54. יוער, כי בפסיקה מאוחרת לעניין זדה היתה התייחסות לענין המצאת כתבי הטענות
5 הראשונים אשר הופיעה ברע"א 415/13 **Roland Hecht** נ' **שפירא** (פורסם בתקדין,
6 10.4.13) (להלן: "רולנדי"), ציין כב' השופט סולברג בפסקה 18, כי יש מקרים בהם תיתכן
7 הכלת כלל "הידיעה" לרבות בהליכים הראשונים בתיק, כלשונו:
8 "טעם נוסף המחזק את מסקנתי האמורה מתבסס על העובדה כי ההשלכות של אישור
9 ידיעתו של בעל דין כהמצאה כדין, הן חריפות בהרבה כאשר מדובר באישור המצאה לחו"ל
10 - אשר אמורה להקנות למדינת ישראל סמכות שיפוט בינלאומית בבקשה לאישור תובענה
11 נגזרת, ולא בנקל יאשר בית המשפט המצאה שכזו. לפיכך, המצאה לחו"ל תתאפשר רק
12 לאחר קבלת היתר המצאה כדין; ורק לאחר שיינתן היתר כאמור, אולי ניתן יהיה להחיל
13 את "כלל הידיעה" ובכך להכיר בידיעתו של בעל דין כהמצאה בפועל." [ההדגשה שלי -
14 ג.ג.כ].
15

16 55. בנוסף, בת"א (מחוזי מרכז) 28840-11-09 **Spin Master Ltd** נ' **אל שרכיא אל יקובייא**
17 (פורסם בנבו, 26.10.2010), התייחס כב' השופט ב' ארנון, לעניין החלת כלל הידיעה על כתב
18 התביעה - פסקה 57:
19 "על אף שפסק הדין בעניין "סרביאן נ' סרביאן" עוסק בשאלת היחס שבין "כלל הידיעה"
20 לבין "כלל ההמצאה" כאשר מדובר בהמצאתו של פסק דין ולא בהמצאתו של כתב טענות,
21 דומני כי העקרונות הקבועים בו יפים גם לענייננו." [ההדגשות שלי - ג.ג.כ].
22 ופסקה 60:

23 "למרות שכתב התביעה לא הומצא לנתבעת 1 באחת מן הדרכים הקבועות בתקנות סד"א
24 או בתקנות העוסקות בהמצאת כתבי בי-דין לתושבי השטחים המוחזקים, הריני קובע כי
25 יש להתייחס לתובעת כמו שמודעת לכתב התביעה ולתוכנו, וכי יש להחיל לגביה בעניין זה
26 את "כלל הידיעה". [ההדגשות שלי - ג.ג.כ].
27

28 56. בת"א (מחוזי מרכז) 52872-09-12 **ליאון נ' סחיש** (פורסם בנבו, 09.01.14), כב' השופט ב'
29 ארנון קבע, כי התובע המציא לנתבע, המתגורר בארה"ב, את כתב התביעה כדין אך גם אם
30 יוכח בדיעבד שנפלו פגמים טכניים ובלתי מהותיים בהמצאה, בנסיבות העניין, הרי שיש
31 להחיל את כלל "הידיעה" ולראות את כתב התביעה ככזה שהומצא כדין לנתבע.
32

33 57. דהיינו, העדפתה של ידיעת בעל הדין, עשויה לגבור על העדרה של המצאה כדין, העולה
34 מהפסיקה לעיל, כי יש מקרים, אם כי חריגים, בהן הנסיבות יאפשרו את החלת כלל
35 "הידיעה", כאשר המדובר בידיעה ממשית, מוצקת וברורה וזאת מחמת החובה הכללית
36 לפעול בהליך הדיוני בתום לבם, וזאת גם אם עסקינן בהמצאת כתב תביעה.
37

מן הכלל אל הפרט

38
39
40 58. נוכח כל הניסיונות הכנים של המבקשת לבצע "המצאה כדין" של כתב התביעה לידי
41 המשיב, וזאת כמעט במשך שלוש שנים בכל דרך אפשרית, הן בדואר רשום עם אישור
42 מסירה, הן באמצעות חברת Fedex, כל אלה עלו בתוהו, כאשר המשיב נהג בחוסר תום לב
43 והערים קשיים על המבקשת לצורך השלמת ביצועה של המצאה כדין של כתב התביעה

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 11-06-13382

תיק חיצוני:

לידיו עת נהג לא למשוך דואר מטעם התובעת או ב"כ אף כי נשלחים לכתובת שהוא מסר בעבר.

59. מניתוח הדברים שפורט לעיל ניתן ללמוד כי המצאת כתב התביעה אשר בוצעה ע"י משלוח בדואר רשום לכתובת אשר ציין המשיב עולה בקנה אחד עם הוראות אמנת האג

60. המשיב מתנהל כבשגרה, מודע להליכים המתקיימים, מעביר לידי ביהמ"ש בקשות שונות, אך בוחר לעמוד מאחורי מסך הפרוצדורות. בטח ובטח לאחר שכבר ניתן פסק דין בהעדרו בעניין המזונות, וזה בחר להגיש בקשה לביטולו, ואף למנות עו"ד שיטפל בבקשת הביטול. בהקשר זה יש לציין כי המשיב חתם עליפוי כוח כללי לעו"ד אלן עשרת וביום למחרת שיגר יפוי כוח המצמצם מינוי עו"ד רק לענין הבקשה לביטול פסק דין.

61. העובדה שהמשיב הגיש בקשה לביטול פסק דין שניתן בהעדרו בתביעת המזונות ופסק הדין בוטל, כאשר הוא היה מיוצג בבקשה זו מביאה למסקנה שלא ניתן להרהר אחריה, שהמשיב ידע על תביעת המזונות ידיעה מוצקת וברורה.

62. בנוסף מעיון בתיק הקשור לתביעת המזונות הראשונה שהוגשה ביום 10.10.2010 (תמ"ש 18042-10-10). עולה כי התביעה הראשונה למזונות הומצאה כדין למשיב בכתובתו בארה"ב.

63. ביום 12/12/10, בבקשת ב"כ המשיב דאז (עו"ד גל טורס), בקשה מס' 7, סעיף 6 לבקשה, ציינה בזו הלשון: "ביום 10.10.2010 הוגשה כנגד המבקש תביעת מזונות, אשר הומצאה למבקש ביום 29.10.2010, על פי היתר המצאה מחוץ לתחום, שניתן על ידי ביהמ"ש הנכבד, בביתו של המבקש בארצות הברית." [ההדגשה שלי -ג.ג.כ.]. לבקשה זו צורף תצהיר חתום של המשיב, המאשר "כי כל העובדות המפורטות בבקשה דנן, ידועות לו מידיעה אישית והן נכונות."

מכאן עולה, שלמשיב הומצאה תביעת המזונות הראשונה. מעיון בתביעת המזונות הראשונה למול תביעת המזונות השנייה, נשוא הבקשה, הרי שעולה ששתי אחרונות זהות לחלוטין במהותן. תמוה בעיני, כיצד תביעה המזונות הראשונה בוצעה כהלכה באמצעות דואר רשום, ואילו תביעה המזונות השנייה, חרף מאמציה של המבקשת, לא הומצאה לכתובת המשיב.

64. סבורני, כי אין להלום הסתרות מאחורי אי ההמצאה הפורמלית. "כלל הידיעה" עשוי לגבור במקרים כאלה על נושא ההמצאה הפורמלית, משנוצר מעין השתק. (ראה פס"ד בן אליעזר לעיל).
בנסיבות המתוארות לעיל, פסקי הדין שפורטו לעיל, ובמסגרת החובה הכללית לפעול בהליך הדיוני בתום לב, אני קובעת כי ההמצאה בוצעה כדין ויש לראות את "כלל הידיעה" כגובר על "כלל ההמצאה". "הטוען לצדק צריך שינהג בדרכי צדק" (השופט א' רובינשטיין בעניין גולקו).

המצאת כתב בי-דין לב"כ המשיב

65. תקנה 477 לתקנות סד"א קובעת כדלקמן:

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 11-06-13382

תיק חיצוני:

- 1
2 "ההמצאה תהא ככל האפשר מבחינה מעשית לנמען גופו, אולם אם יש לו מורשה לקבלת
3 כתבי בי-דין לשם המצאה לפי תקנות אלה – דיה ההמצאה למורשה, ואם יש לו עורך דין,
4 דיה ההמצאה לעורך הדין או למתמחה שלו, או בהנחה במשרדו, והכל אם לא הורה בית
5 המשפט הוראה אחרת"
6
- 7 66. על-פי לשון התקנה, דרך המלך לעניין המצאה כתבי בי-דין, תהא ככל האפשר מבחינה
8 מעשית לנמען גופו. ודוק, מהתקנה נלמד, כי אם מינה הנמען עורך דין, די בהמצאה לעורך
9 הדין או למתמחה שלו או בהנחה במשרדו, והכל אם ביהמ"ש לא הורה על הוראה אחרת.
10 נציין, כי המצאה למשרד עורך-דינו של בעל-דין במען שאותו ציין על גבי כתבי-בי-דין היא
11 המצאה כדין (ב"ש 927/85 ברקוביץ נ' בודינה, פ"ד לט(3) 838 (1985)).
12
- 13 67. אין מחלוקת בין הצדדים, כי המשיב מיוצג באמצעות עורך דינו עשרת בערכאות אחרות, וכן
14 במסגרת הליכים אחרים, בפני מותב זה (תמ"ש 45099-04-113).
15
- 16 68. דיני ההמצאה הקבועים בתקנות, על פרטיהם השונים, אמורים להגשים, בין היתר, את
17 ידיעת בעל הדין שכנגד. ודוק, לא נאמר בתקנה, כי עורך-הדין שבו מדובר בה, הוא עורך-דין
18 המייצג את המשיב בעניינו של אותו כתב בי-דין נשוא שאלת ההמצאה. האומנם?
19
- 20 69. בחלוף השנים, אימצה הפסיקה כלשונה, "כי תכליתה של הזמנה היא להביא לידיעת הצד
21 את קיומה", וזאת אף אם עורך הדין לא מייצג את הצד שכנגד בנושא ההתדיינות אלא
22 בהתדיינות אחרת. (ע"א 23/83 יוחימק נ' קדם, פ"ד ל"ח(4) 309 (1984)).
23
- 24 70. הלכה זו סויגה בהמשך ונקבע כי אין להסיק מכך שניתן להמציא לעורך דין המייצג את
25 הנמען בעניין אחר (רע"א 1947/91 שטיין נ' כץ, פ"ד מה(4) 705 (1991)). קרי, יש להמציא
26 לעורך הדין הפועל כעורך הדין של הנמען בנושא ההתדיינות.
27
- 28 71. הלכה זו קיבלה גושפנקא נוספת בע"מ 1378/07 זדה נ' זדה (פורסם בתקדין, 29.04.07)
29 (להלן: הלכת זדה), ציין כב' השופט א' רובינשטיין, בהתייחסות להלכה הקודמת, כלשונו:
30 "בפרשת יוחימק הנזכרת, ניתנה לתקנה פרשנות מרחיבה, ולפיה ניתן לבצע המצאה לעורך
31 דין, אף אם במסגרת יחסי השליחות בינו לבין הנמען אין הוא מוסמך לייצוג בבית המשפט.
32 **ברם אין להסיק מכאן שניתן להמציא לעורך דין המייצג את הנמען בעניין אחר.**" [ההדגשה
33 שלי – ג.ג.כ].
34
- 35 72. בהלכת זדה, הוגשה תביעת גירושין לביה"ד הרבני על-ידי האב, ואילו תביעת מזונות
36 והחזקת הילדים על-ידי הקטינים, לביהמ"ש לענייני משפחה. בא-כוחו של האב בתביעת
37 הגירושין, טען כי מייצגו בתביעה האחרונה בלבד ולא בהליכים המתנהלים בביהמ"ש
38 לענייני משפחה, זאת בהתאם לייפוי הכוח שהוגש. לאחר עיון, ביהמ"ש העליון, כב' השופט
39 רובינשטיין, קבע אם כי בעניין ההמצאה אין יחסי שליחות בין המשיב ובא כוחו, אין לראות
40 בהמצאה לעו"ד שייצג את האב בביה"ד הרבני, המצאה כדין.
41
- 42 73. דא עקא, עניינו מובחן בהלכת זדה, חרף הסיבות כדלקמן:

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 11-06-13382

תיק חיצוני:

1 א.בהלכת זדה, עורך הדין של האב ייצג אותו בנושא התדיינות אחר, בביה"ד הרבני. עת,
 2 הוגשו נגדו תביעות בבית המשפט לענייני משפחה, שאינן קשורות בקשר הדוק לנושא
 3 ההתדיינות בביה"ד הרבני. לאור הלכה זו, קבע ביהמ"ש (כב' השופט ג'יוסי) בתיק זה, ביום
 4 31.01.12, כי יש לראות בהמצאת כתב התביעה לעורך דינו של המשיב דאז, עו"ד מאיר בן-
 5 חיים כמובטלת.
 6 ב. בהליך הנוכחי, המשיב באמצעות ב"כ, המציא לביהמ"ש ייפוי-כוח המסמיך אותו לדון
 7 בבקשת ביטול פסק הדין בתביעת המזונות. סבורני, כי מדובר באותו נושא התדיינות, הליך
 8 ביטול פסק הדין קשור בקשר הדוק לתביעת המזונות, שהרי ללא זו האחרונה לא היה
 9 מתקיים הליך הביטול.

10
 11 74. אף על פי, שעניינינו מובחן מהלכת זדה, כמפורט לעיל, הרי לאור החלטת "כלל הידיעה"
 12 וכפועל יוצא מכך הרי שבוצעה המצאה כדון, לפיכך מתייתר הצורך בהמצאה לידי עו"ד
 13 עשרת.

עשיית צדק כשיקול

14
 15
 16
 17 75. בשולי הדברים אומר, שיכולתי להגיע לאותה תוצאה מכוח סמכותו המיוחדת של ביהמ"ש
 18 לענייני משפחה.

19
 20 76. סעיף 8 (א) לחוק בית המשפט לענייני משפחה, תשנ"ה - 1995, קובע כדלקמן:
 21 "בכל ענין של דיני ראיות וסדרי דין, שאין עליו הוראה אחרת, לפי חוק זה, ינהג בית
 22 המשפט בדרך הנראית לו הטובה ביותר לעשיית משפט צדק; אין בהוראה זו כדי לגרוע
 23 מכללי חסיונות עדים או כללי ראיות חסיונות."

24
 25 77. תקנה 258ב(ג) לתקנות סד"א קובעת כדלקמן (פרק כ"א: בית המשפט לענייני משפחה):
 26 "בית המשפט רשאי לסטות מהוראות שבפרקים אחרים שבתקנות אלה, ולנהוג בדרך
 27 הנראית לו הטובה ביותר לעשיית משפט צדק; ואולם הוראה זו לא תחול על תובענה לפי
 28 חוק הירושה, תשכ"ה-1965, שעילתה אינה סכסוך בתוך המשפחה."

29 78. הוראות אלו נועדו לסייע לביהמ"ש לענייני משפחה, להשתמש בסמכותו ולסטות מכללי
 30 הראיות או מסדרי הדין הרגילים, אם הוא סבור כי כך ייעשה משפט צדק. (ראה בר"ע
 31 58/96 אדרי נ' אדרי תק-מח 3)96 (3) 3522; בר"ע 84/96 שרוף נ' שרוף תק-מח 3)96 (3) 3514).

32
 33 79. במקרה דנן מדובר בתביעה למזונות קטינה כאשר התביעה נשוא הבקשה, הוגשה ביום
 34 9.6.11, בד ובד עם זו האחרונה, הוגשה בקשה למתן היתר המצאת כתבי-דין לחו"ל,
 35 וביום 12.06.11 נעתר המותב דאז לבקשה, והורה על המצאת כתב התביעה מחוץ למקום
 36 השיפוט. מאז ועד עת זו, תקופה של כמעט 3 שנים, מוצאת עצמה הקטינה, באמצעות אמה,
 37 מול שוקת שבורה וטרם נפסקו לה מזונות וזאת מחמת אי המצאה פורמאלית של כתב
 38 התביעה לנתבע, על אף שכתב התביעה נשלח באמצעות הדואר הרשום לכתובת שציין
 39 הנתבע. אישורי המסירה הוחזרו בציון הערה לא נדרש, ועל כן טרם עודכן אישור מסירה
 40 פורמאלי לתיק, יחד עם זאת כפי שמפורט לעיל המשיב יודיע על התביעה המתנהלת ואף
 41 מגיש בקשות לתיק זה. אדגיש שעסקינן בקטינה, מקטני קטנים, כך טובת הקטינה מחייבת
 42 המשך בירור וניהול תובענה זו. מטעם זה ולאור כל המפורט לעיל יש להחיל כלל הידיעה
 43 במקרה זה.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 11-06-13382

תיק חיצוני:

1
2 80. לאור התוצאה אליה הגעתי אני דוחה את בקשת המשיב למחיקת כתב התביעה מחוסר
3 מעש.
4

סוף דבר

5
6
7 81. כפועל יוצא מכל הנימוקים והתימוכין שפורטו לעיל – הנני מורה בזאת כדלקמן:

8
9 א. הנני קובעת, כי יש להחיל את "כלל הידיעה", ולאור כך ביצעה המבקשת "המצאה" של
10 כתב התביעה לידי המשיב-הנתבע.

11
12 ב. אני דוחה הבקשה למחיקה מחוסר מעש.

13
14 ג. הנני מורה בזאת למשיב, להגיש כתב הגנה מטעמו בתוך 60 ימים מהיום.

15
16 ד. המבקשת תמציא החלטה זו לידי המשיב, בכתובת מגוריו שמסר לתיק, באמצעות דואר
17 רשום ותמציא אישור משלוח לתיק תוך 20 ימים.

18
19 ה. בנסיבות העניין לא מצאתי לחייב בהוצאות.

20
21
22 המזכירות תמציא החלטה זו לצדדים ולידי עו"ד אלן עושרת.

23
24
25 ניתנה היום, י"ח אדר ב תשע"ד, 20 מרץ 2014, בהעדר הצדדים.

26
27

ג'מילה ג'בארין כליפה, שופטת